

Bài 12. ĐẶC ĐIỂM TỰ NHIÊN KHU VỰC ĐÔNG Á

HƯỚNG DẪN HỌC SINH TỰ HỌC

KHỞI ĐỘNG: Chơi trò chơi: nhìn hình đoán tên Quốc Gia (các QG trong khu vực Đông Á)

<https://wordwall.net/play/24582/264/970>

HOẠT ĐỘNG 1: Tìm hiểu vị trí, phạm vi khu vực Đông Á

Đọc thông tin 1.+quan sát hình 12.1

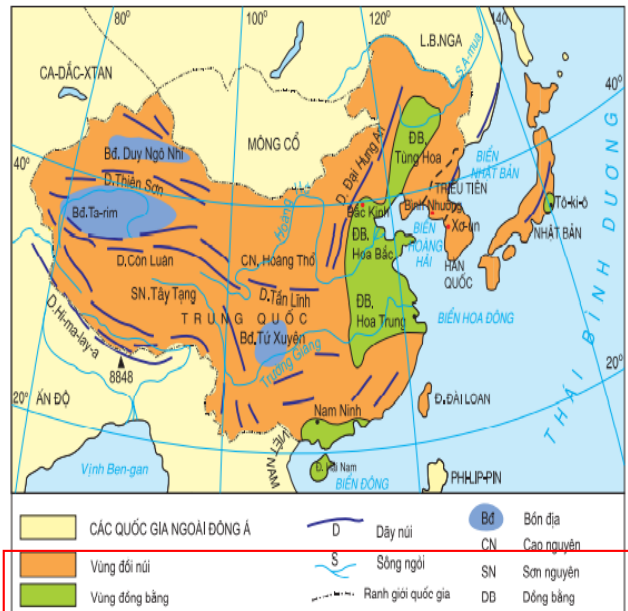
→ Trả lời câu hỏi trong khung màu đỏ

HOẠT ĐỘNG 2: Tìm hiểu điều kiện tự nhiên

Đọc thông tin 2.+ QS hình 12.1 quan sát lại hình 4.1; 4.2

→ Trả lời các câu hỏi trong khung đỏ

1. VỊ TRÍ ĐỊA LÍ VÀ PHẠM VI KHU VỰC ĐÔNG Á

Hình 12.1. Lược đồ tự nhiên khu vực Đông Á

Dựa vào hình 12.1, em hãy cho biết :

- Khu vực Đông Á bao gồm những quốc gia và vùng lãnh thổ nào ?
- Các quốc gia và vùng lãnh thổ Đông Á tiếp giáp với các biển nào ?

Lãnh thổ Đông Á gồm hai bộ phận khác nhau : phần đất liền và phần hải đảo.
Phần đất liền bao gồm Trung Quốc và bán đảo Triều Tiên. Phần hải đảo gồm quần đảo Nhật Bản, đảo Đài Loan và đảo Hải Nam.

2. ĐẶC ĐIỂM TỰ NHIÊN

a) Địa hình và sông ngòi

Dựa vào hình 12.1, em hãy cho biết phần đất liền của Đông Á có những dãy núi, sơn nguyên, bồn địa và những đồng bằng lớn nào?

- Phần đất liền của Đông Á chiếm tới 83,7% diện tích lãnh thổ. Đây là một bộ phận có điều kiện tự nhiên rất đa dạng.

Ở đây có các hệ thống núi, sơn nguyên cao, hiểm trở và các bồn địa rộng phân bố ở nửa phía tây Trung Quốc. Những núi cao có băng hà bao phủ quanh năm, là nơi bắt nguồn của nhiều sông lớn.

Các vùng đồi, núi thấp và các đồng bằng rộng, bằng phẳng, phân bố ở phía đông Trung Quốc và bán đảo Triều Tiên.

Dựa vào hình 12.1, em hãy nêu tên các sông lớn ở Đông Á và nơi bắt nguồn của chúng.

Phần đất liền của Đông Á có ba con sông lớn là A-mua, Hoàng Hà và Trường Giang. Sông A-mua chảy ở rìa phía bắc khu vực, đoạn trung lưu làm thành ranh giới tự nhiên giữa Trung Quốc và Liên bang Nga. Hoàng Hà và Trường Giang đều bắt nguồn trên sơn nguyên Tây Tạng, chảy về phía đông rồi đổ ra Hoàng Hải và biển Hoa Đông. Ở hạ lưu, các sông bồi đắp thành những đồng bằng rộng, màu mỡ. Nguồn cung cấp nước của hai sông đều do băng tuyết tan và mưa gió mùa vào mùa hạ. Các sông có lũ lớn vào cuối hạ, đầu thu và cạn vào đông xuân. Tuy nhiên Hoàng Hà có chế độ thất thường, trước đây vào mùa hạ hay có lụt lớn gây thiệt hại cho mùa màng và đời sống nhân dân.

- Phần hải đảo nằm trong "vòng đai lửa Thái Bình Dương". Đây là miền núi trẻ thường có động đất và núi lửa hoạt động mạnh gây tai họa lớn cho nhân dân. Ở Nhật Bản, các núi cao phần lớn là núi lửa.

b) Khí hậu và cảnh quan

Dựa vào hình 4.1 và 4.2, em hãy nhắc lại các hướng gió chính ở Đông Á về mùa đông và mùa hạ.

Ở Đông Á, nửa phía đông phần đất liền và phần hải đảo trong một năm có hai mùa gió khác nhau. Mùa đông có gió mùa tây bắc, thời tiết khô và lạnh. Riêng ở Nhật Bản, do gió tây bắc đi qua biển nên vẫn có mưa.

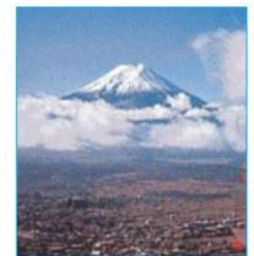

Hình 12.2. Nơi bắt nguồn của Trường Giang (ảnh chụp vào mùa hạ), trên núi có băng hà bao phủ quanh năm

Về mùa hạ có gió mùa đông nam từ biển vào, thời tiết mát, ẩm và mưa nhiều.

Nhờ khí hậu ẩm, nửa phía đông Trung Quốc, bán đảo Triều Tiên và phần hải đảo có rừng bao phủ. Ngày nay phần lớn rừng đã bị con người khai phá, diện tích rừng còn lại rất ít.

Nửa phía tây phần đất liền (tức Tây Trung Quốc) do vị trí nằm sâu trong nội địa, gió mùa từ biển không xâm nhập vào được, khí hậu quanh năm khô hạn, cảnh quan chủ yếu là thảo nguyên khô, bán hoang mạc và hoang mạc.

Hình 12.3. Phú Sĩ - ngọn núi lửa cao nhất ở Nhật Bản (3776m)

NỘI DUNG GHI BÀI

I. Vị trí địa lí và phạm vi khu vực Đông Á

- Lãnh thổ gồm hai bộ phận: phần đất liền và phần hải đảo.
- + Đất liền: Trung Quốc, bán đảo Triều Tiên.
- + Hải đảo: quần đảo Nhật Bản, đảo Hải Nam, đảo Đài Loan.

II. Điều kiện tự nhiên

1. Đặc điểm địa hình- khí hậu- cảnh quan:

- Phần đất liền:

- **Phía Tây:** Núi cao hiểm trở; Cao nguyên đồ sộ; Bồn địa rộng. Khí hậu cận nhiệt lục địa quanh năm khô hạn. Cảnh quan thảo nguyên, hoang mạc...
- **Phía Đông:** Vùng đồi núi thấp xen đồng bằng. Có gió mùa ẩm. Cảnh quan rừng là chủ yếu.

2. Sông ngòi: Có 3 sông lớn chế độ nước khác nhau; bồi tụ phù sa cho các đồng bằng ven biển.

- **Phần hải đảo:** Là vùng núi trẻ; thường xuyên có động đất và núi lửa hoạt động mạnh

LUYỆN TẬP- VẬN DỤNG:

1. Em hãy nêu những điểm khác nhau về địa hình giữa phần đất liền và phần hải đảo của khu vực Đông Á.
2. Hãy nêu những điểm giống và khác nhau của hai sông Hoàng Hà và Trường Giang.
3. Hãy phân biệt sự khác nhau về khí hậu giữa các phần của khu vực Đông Á. Điều kiện khí hậu đó có ảnh hưởng đến cảnh quan như thế nào ?

- Hãy làm 1 poster giới thiệu về 1 trong các quốc gia ở Đông Á mà em vừa học
→ Hoàn thành nhiệm vụ ở nhà.

Giao nhiệm vụ tuần sau:

- Ghi bài
- Đọc trước bài 13; lên trang lớp học nhận nhiệm vụ.